

ENERGIJA

časopis skupine HSE / september 2018

- > Intervju z mag. Armanom Koritnikom, direktorjem Termoelektrarne Šoštanj
- > Intervju z Danilom Rednjakom, nekdanjim predsednikom Skupnega sveta delavcev skupine HSE

90

Počitniške kapacitete

Seznam in kontaktni podatki

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR

Morje: Vrsar - Valkanela (mobilna hišica, 8 ležišč); Biograd - Soline (mobilna hišica, 8 ležišč); Mareda (dva apartmaja, 4 ležišča); Barbariga (apartma, 4 ležišča); Novalja – Gajac (dva apartmaja, en 5 ležišč, en 6 ležišč)

Gore: Kope – Partizanka (dva apartmaja, en 7 ležišč, en 5 ležišč); Kope – Brusnica (apartma, 7 ležišč); Rogla (apartma, 4 ležišča)

Toplice: Moravci (apartma, 5 ležišč)

Dodatne informacije in prijave:

Polona Pok, tel. 02 300 53 87, e-pošta: polona.pok@dem.si

SOŠKE ELEKTRARNE NOVA GORICA

Gore: Log pod Mangartom (dva apartmaja s 4-5 ležišči); Možnica (dva apartmaja s 4-5 ležišči); Tolminske Ravne (dva apartmaja 2+2 ležišči)

Dodatne informacije in prijave:

Adrijana Merljak, tel. 05 339 63 41, e-pošta: adrijana.merljak@seng.si

PREMOGOVNIK VELENJE

Gore: Golte (hotel in apartmaji)

Dodatne informacije in prijave:

tel. 03 839 11 04, e-pošta: info@golte.si

Uvodnik

3

Intervju:

Mag. Arman Koritnik -
Vsakemu sem dal možnost,
da pokaže najboljše

4

Intervju:

Danilo Rednjak -
Za soupravljanje so potrebni
interes zaposlenih, organiziranost
in aktivnost izvoljenih delavskih
predstavnikov

6

Zgodilo se je:

Novice iz naših družb

8

Med izzivi in naravo

Naključja so včasih zanimiva. Privrženci holistične teorije sicer verjamejo, da naključij ni in da je vse povezano. A to, katera teorija ima večjo veljavo, niti ni pomembno, ker so dejstva in dogodki pogosto sami po sebi dovolj zgovorni.

Poglejmo dva dogodka. Prvi zadeva celotno energetiko, drugi pa Termoelektrarno Šoštanj in s tem našo skupino. Naključje je v tem, da sta se oba zgodila letos skorajda istočasno: prvi 7. septembra, drugi pa 6. septembra. Medtem ko prvi usmerja pogled v energetske prihodnosti, drugi kaže današnjo obratovalno odličnost našega največjega termoelektrarnega objekta.

Prvi dogodek zadeva zaključek javne obravnave o Resoluciji o Energetskem konceptu Slovenije (EKS), ki se je iztekla 7. septembra in v kateri zavzemata pomembno mesto razogledenje in potreba po nadomeščanju fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije.

Drugi dogodek se navezuje na Termoelektrarno Šoštanj, ki kuri fosilno gorivo premog, in na njeno rekordno proizvodnjo, doseženo dan pred zaključkom javne razprave o EKS. Prav 6. septembra je elektrarna s šestim blokom in ekološko saniranim petim blokom proizvedla 18.811.373 kWh električne energije, kar je njena največja dnevna proizvodnja doslej. Razen dnevnega rekorda velja omeniti tudi nepogrešljiv delež te elektrarne v zagotavljanju energetske neodvisnosti. To se je znova potrdilo v letošnjem poletju, ko so zaradi suše hidroelektrarne proizvedle znatno manj, kot so načrtovale, TEŠ pa je obratoval s polno paro in tako pri oskrbi z električno energijo prispeval k neodvisnosti od uvoza.

Danes je slika takšna, da imamo na eni strani ekološko posodobljeno termoelektrarno z nepogrešljivo vlogo v kontekstu zanesljivosti in stabilnosti obratovanja, na drugi pa izzive za prihodnost, ki jih nakazuje EKS in v katerem naj bi vloge nekaterih proizvodnih objektov bledele, vloge drugih, denimo obnovljivih virov in med njimi tudi vodnih, pa naj bi pridobivale.

Ko govorimo o izzivih, so le-ti že dolgo znani, le o rešitvah se bo potrebno prej ko slej dogovoriti, kar pa ni tako preprosto, kot je menjava letnih časov, pri kateri odloča narava in ne človek. In narava nam je pravkar zamenjala poletno sliko z jesensko. Na srečo je prav jesen tisti čas, ki prinaša umiritev in razmislek - tudi o prihodnjih izzivih in rešitvah.

Lidija Pavlovčič
glavna in odgovorna urednica Energije

ENERGIJA

je časopis skupine HSE

Izdajatelj:

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.,
Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana

Glavna in odgovorna urednica:

Lidija Pavlovčič, *vodja Službe*
za korporativno komuniciranje
skupine HSE

Uredniški odbor:

Lidija Pavlovčič in mag. Petja
Rijavec (HSE), Miha Pečovnik
(HSE Invest), Majna Šilih (DEM),
Martina Pavlin (SENG), Tadeja
Jegrišnik (PV), Natalija Grebenšek
(TEŠ), Ervin Renko (HSE - EDT)

Fotografije na naslovnici:

Termoelektrarna Šoštanj.
Foto: Arhiv HSE

Oblikovanje in prelom:

Majna Šilih

Tisk:

HTZ Velenje, I.P., d.o.o.,
Partizanska cesta 78, 3320 Velenje

Naklada:

1.000 izvodov

E-pošta za vprašanja, predloge in pripombe:

lidija.pavlovacic@hse.si

E-Energija:

www.hse.si

VSAKEMU SEM DAL MOŽNOST, DA POKAŽE NAJBOLJŠE

Arman Koritnik, 49-letni magister pravnih znanosti, je prvi mož Termoelektrarne Šoštanj skoraj tri leta. Ko je 1. decembra 2015 prevzel vodenje družbe, je šesti blok že poskusno obratoval, kasneje, junija 2016 pa so zanj pridobili še uporabno dovoljenje z utemeljitvijo, da je šesti blok v enoletnem poskusnem obratovanju dokazal, da izpolnjuje vse okoljske in tehnične pogoje. Ob tedanjem pomembnem mejniku je direktor TEŠ mag. Arman Koritnik izjavil, da »pridobitev uporabnega dovoljenja predstavlja uspešen zaključek projekta izgradnje bloka 6 ter prehod v komercialno obratovanje«.

V naslednjih letih je ta največja elektrarna na premog upravičila pričakovanja o varni in zanesljivi oskrbi z električno energijo. To je potrdila tudi v letošnjem poletju, ko so zaradi suše in nizkih vodostajev hidroelektrarne proizvedle manj, kot je bilo načrtovano, toda pomanjkanja elektrike ni bilo, ker je šesti blok po dvomesečnem remontu začel znova obratovati prav v začetku julija, ko so ponekod v Evropi zaradi pomanjkanja hladilne vode celo ustavljali nuklearke. Zaradi prvega remonta šestice, trajne ustavitve četrtega bloka in ponovnega zagona ekološko saniranega petega bloka je prav letošnje leto v 62-letni zgodovini družbe TEŠ med izstopajočimi. Omenjene prelomnice so tudi povod za pogovor z direktorjem TEŠ mag. Armanom Koritnikom.

Mag. Arman Koritnik, direktor Termoelektrarne Šoštanj. Foto: Slobodan Mrkonjić

V TEŠ ste letos ugasnili zastareli blok 4, revitalizirali blok 5 in izvedli prvi remont bloka 6. Kaj pomenijo te posodobitve? Kolikšen je bil vložek v posodobitev opreme in ekološko sanacijo?

Zagon petega bloka je pomemben za Termoelektrarno Šoštanj zato, ker smo z njim usposobili hladno rezervo

za blok 6. Petica bo sposobna v kateremkoli trenutku obratovati in proizvajati električno energijo. Z uspešno izvedeno revitalizacijo bo blok 5 prepolovil izpuste žvepovega dioksida, dušikovih oksidov in prašnih delcev bo skladen z najnovejšimi standardi in direktivami EU. Vložek v ekološko sanacijo je nekaj več kot 10 milijonov evrov.

Šestega bloka se drži dvojni sloves. Z naložbenega vidika naj bi bil preplačan, z energetskega vidika pa je nepogrešljiv domač vir električne energije. Pokriva približno tretjino slovenske proizvodnje električne energije. Kako bi vi umestili šesti blok v EE bilanco Slovenije?

Blok 6 je nepogrešljiv vir proizvedene električne energije v Sloveniji, s katerim je potrebno dobro upravljati in nenehno izboljševati poslovne procese, da je operativno čim bolj pripravljen na nihanja cen na trgu električne energije.

Po skoraj treh letih mirovanja je sredi avgusta začel obratovati peti blok, ki ste ga pred tem ekološko sanirali. Kolikšno težo v proizvodnji električne energije v družbi TEŠ sploh ima peti blok in kakšna je njegova projekcija za prihodnost?

Blok 5 je lahko hladna rezerva za Blok 6, lahko pa letno proizvede tudi do 1,8 TWh električne energije, seveda ob predpostavki, da so cene na trgu dobre in da imamo na razpolago zadostno količino premoga. V načrtu za prihodnja leta je predvideno obratovanje med 600 in 800 GWh na leto. Blok 5 ima tako lahko tudi velik potencial za ustvarjanje dodatnih prihodkov.

Med remontom šestice in pri posodobitvi petice ste sodelovali z ekipami tujih izvajalcev, kot so General Electric, Siemens in drugimi. Se sodelovanje s tujimi izvajalci močno razlikuje od sodelovanja z domačimi?

Tako domači kot tuji izvajalci se držijo dogovorjenih pogojev, ki smo jih opredelili v javnih naročilih in so skladni z dobrimi praksami. Ne opažamo nobenih razlik. Remont je bil uspešno zaključen tako po kriteriju časa kot tudi finančnih sredstev.

Štiri zastarele bloke ste doslej že zaprli, nazadnje četrtega v letošnjem poletju. Nameravate te bloke skupaj s hladilnim stolpi podreti?

V družbi TEŠ imamo za vse bloke sprejeto strategijo razgradnje. Vse odločitve o razgradnji in nadaljnjih aktivnostih bomo usklajevali z lastnikom in z za to pristojnimi službami, kjer bomo dogovorili korake in časovnico. Kot družbeno odgovorno podjetje bomo storili vse, da saniramo lokacijo do te mere, da ne bo vplivala na kakovost življenja prebivalcev in da ne bo predstavljala nobenih nevarnosti za okolje.

Premiki so opazni tudi na področju poslovanja. Kljub obveznostim z odplačili kreditov je bila izguba v lanskem letu za približno četrtno manjša kot predlani. S kakšnimi ukrepi ste to dosegli? In kdaj bi lahko dosegli pozitivno poslovanje?

S poslovnim prestrukturiranjem, ki zajema racionalizacijo poslovanja in dobro načrtovanje dela vseh zaposlenih, lahko podjetje učinkovito nadzira izdatke, na katere ima vpliv. Povečanje prihodkov pa je posledica dobrega dela proizvodnje in pa trženja oziroma prodaje električne energije po višji ceni. Družba TEŠ je ustvarila pozitiven EBITDA. Ta se je v primerjavi z letom 2016 povečal za približno 9 milijonov evrov in je znašal nekaj več kot 30 milijonov evrov. Ključna naloga v naslednjih letih je iskanje optimizacij v proizvodnji

in nadziranje stroškov ter delo z zaposlenimi, tako z vodji kot s posamezniki. Glede na trenutne razmere na trgu električne energije ni mogoče natančno predvideti prihodnosti, od njih pa je v prvi meri odvisen tudi poslovni rezultat naše družbe, predvsem tisti končni, to je ustvarjanje čistega dobička.

V zadnjem letu cena ogljičnih kuponov zelo raste. Bo zaradi te rasti letošnji poslovni izid družbe TEŠ slabši, kot ste načrtovali?

Počakajmo do konca leta, pa bomo potem analizirali. Razmere na trgu so negotove, enkrat raste cena emisijskih kuponov CO₂, drugič rastejo cene električne energije, tretjič oboje ...

Nekoč je veljalo, da je za vsak megavat potreben en zaposleni v TEŠ. Skupna moč petice in šestice ter obeh plinskih blokov je dobrih tisoč megavatov, zaposlenih pa imate približno 300 ljudi. Je to zdaj optimalno število zaposlenih?

Vem, da lahko kakovostno opravimo svoje delo z nekaj več kot 300 zaposlenimi v primeru, da obratujejo oziroma so na razpolago vsi bloki. V naši družbi zadnji dve leti dajemo velik poudarek razvoju kompetenc zaposlenih na področju čustvene inteligence. Vodenje ljudi je umetnost, upravljanje blokov pa tehnično znanje. V zadnjih 20 letih je bila največja pozornost namenjena predvsem slednjemu, mi pa smo se odločili, da na prvo mesto postavimo zaposlenega. Verjamem, da bomo s spremembo kulture in dialoga uspeli doseči najvišje strateške cilje in se tako izognili nesprejetju sprememb, ki bodo nedvomno prišle. Mi bomo nanje bolje pripravljeni kot kadarkoli.

Že nekaj let imate vsak prvi četrtek v mesecu dan odprtih vrat za javnost, da si lahko ogledajo šesti blok. Pridejo obiskovalci samo iz Šaleške doline ali tudi od drugod? Kaj jih najbolj zanima? Jim nameravate pokazati tudi saniran peti blok?

Obisk je velik in tudi zanimanje je veliko, od najmlajših otrok iz vrtca pa do najstarejših. Obiskovalci pridejo iz cele Slovenije in tudi širše regije. Vsi so navdušeni, ko vidijo, kako elektrarna obratuje in kako lepo je urejeno delovno okolje. Zanimiva sta tudi razgled z najvišje točke in pa pogled na celotno elektrarno. Zaenkrat bomo ostali pri ogledu bloka 6, ki je tehnološko izredno zanimiv in kot tak zelo napreden.

Decembra leta 2015 ste prevzeli vodenje družbe TEŠ za štiri leta. Kaj je bilo v tem času najtežje uresničiti in kakšni so vaši letošnji cilji ter za prihodnje leto?

Ko se danes ozrem nazaj, vidim, da ni bilo zaman, da sem na prvo mesto postavil zaposlenega in da sem vsakemu dal možnost, da pokaže tisto najboljšo. Kot direktor sem to prepoznal in to tudi znal ceniti. V obdobju do konca mandatu vidim še nekaj prostora za izboljšanje medsebojnih odnosov ter v izgradnji zaupanja, da bomo skupaj realizirali zastavljene cilje. Zahvalil bi se vsem sodelavcem za dobro opravljeno delo in lastniku za izkazano zaupanje.

Intervjuvala: Lidija Pavlovčič

ZA SOUPRAVLJANJE SO POTREBNI INTERES ZAPOSLENIH, ORGANIZIRANOST IN AKTIVNOST IZVOLJENIH DELAVSKIH PREDSTAVNIKOV

Danilo Rednjak je strojni tehnolog v Premogovniku Velenje, zadolžen za področje odkopne mehanizacije, torej za obratovanje in vzdrževanje pridobivalnih strojev, odkopnih in smernih dvoverižnih transporterjev ter reduktorjev. Je tudi nekdanji predsednik Skupnega sveta delavcev skupine HSE. To funkcijo je opravljal dve leti, do junija letos, ko jo je predal svojemu nasledniku iz SENG. Njegove izkušnje s področja delavskega soupravljanja sicer segajo že v davno leto 2008, ko je bil izvoljen v svet delavcev Premogovnika Velenje, leta 2016 pa za njegovega predsednika.

Danilo Rednjak, nekdanji predsednik Skupnega sveta delavcev skupine HSE. Foto: Osebni arhiv

Za pogovor z vami v Energiji, reviji skupine HSE, vas je predlagal Silvester Medvešček, novi predsednik Skupnega sveta delavcev skupine HSE. Kaj ste mu kot popotnico predali potem, ko ste dve leti vodili Skupni svet delavcev skupine HSE?

Lahko zatrdim, da sem v tem času pridobil veliko novega uporabnega znanja in širino praktičnega znanja za vodenje, ki mi bo prišlo še kako prav pri nadaljnjem delu v svetu delavcev. V času predsedovanja SSD

skupine HSE sem veliko časa namenil izboljšanju komunikacije ter konstruktivnega sodelovanja s poslovodstvom HSE kot tudi reševanju nesoglasij s svetom delavcev HSE. Naša komunikacija se je izboljšala in to je začetek sodelovanja. Ena zahtevnejših nalog je bila izvedba skupnega posvetovanja o statusni spremembi družbe Premogovnik Velenje d. d. v Premogovnik Velenje d. o. o., kar je bilo predvsem zaradi dobrega sodelovanja poslovodstev PV in HSE uspešno zaključeno. Po nekaj letih je bilo izdelano in nadzornemu svetu HSE

predstavljeno poročilo SSD skupine HSE. Ponovno je bilo vzpostavljeno sodelovanje predsednika SSD skupine HSE na kolegiju direktorjev skupine HSE, sodelovanje predsednikov svetov delavcev odvisnih družb in predsednika SSD skupine HSE na strateški konferenci. Še in še bi torej lahko našteval, kaj je bilo v tem mandatu opravljenega, a vedno bo še veliko možnosti za izboljšanje.

Po kakšnem principu pravzaprav deluje skupni svet delavcev, katera pravila upošteva pri svojem delovanju, kako je z njegovim članstvom, volitvami in proračunom?

SSD je predstavniški organ, prek katerega naj bi bili zaposleni tekoče seznanjeni s poslovanjem družbe HSE, njenimi cilji in spremembami ter kadrovskimi zadevami, obenem pa lahko organizirano vplivajo na sprejemanje poslovnih odločitev v HSE. Volitve članov sveta delavcev v matičnih družbah so vsaka štiri leta. Izvoljeni člani SD nato potrdijo svoje predstavnike v SSD skupine HSE in o tem pisno obvestijo predsednika SSD skupine HSE. Člani SSD izmed svojih članov za obdobje dveh let izvolijo predsednika in namestnika na predlog SD posamezne družbe v naslednjem vrstnem redu: SENG, TET, DEM, TEŠ in PV. Trenutno SSD skupine HSE sestavlja deset članov z glasovalno pravico in pridružen član brez glasovalne pravice. Na seje SSD skupine HSE vabimo tudi predsednike sindikatov, s katerimi imamo podpisane dogovore o medsebojnem sodelovanju.

Osnova za delovanje SSD skupine HSE je zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, pravne oblike sodelovanja pa dopolnjujemo s sprejetim participacijski dogovorom na nivoju skupine HSE in poslovnikom SSD skupine HSE. SSD skupine HSE je pristojen za obravnavanje vprašanj, ki se nanašajo na delavce v vseh kapitalsko povezanih družbah skupine HSE. Sestaja se praviloma enkrat mesečno na svojih rednih sejah. Poleg rednih sej se izjemoma, po potrebi, sklicujejo tudi izredne in korespondenčne seje. Sej se udeležuje poslovodstvo skupine HSE po potrebi tudi strokovni sodelavci HSE.

Kako poteka obveščanje zaposlenih, ki jih predstavljate?

Člani SSD skupine HSE obveščajo zaposlene po odvisnih družbah ustno na sejah sveta delavcev v družbah. Velik pomen posvečamo pisni komunikaciji oziroma informiranju zaposlenih z javno dostopnimi zapisniki. SSD skupine HSE si v bodoče želi več sodelovanja s službo za komuniciranje skupine HSE. Prvi koraki boljšega sodelovanja so že vidni.

Soupravljanje v praksi se namreč ne uresničuje kar samo od sebe, potrebni so močan interes zaposlenih in dobra organiziranost ter načrtna aktivnost vseh izvoljenih delavskih predstavnikov v odvisnih družbah kakor tudi v skupini HSE. Dober in učinkovit SSD skupine HSE mora tako delovati proaktivno in samoiniciativno, še posebej na področju zviševanja kakovosti delovnega življenja

zaposlenih, kar pa seveda ni mogoče brez lastnega programa dela.

Katerim vprašanjem ste v pogovorih s poslovodstvom krovne družbe namenili največ pozornosti? Kje ste dosegli premike in s kakšnimi argumenti?

Splošna ocena SSD skupine HSE je, da se je sodelovanje med SD odvisnih družb, vodstvi odvisnih družb ter poslovodstvu HSE, glede na preteklost dvignilo na ustrežnejši nivo, tudi zaradi naše proaktivne vloge in popolnega zavedanja našega poslanstva. Vseskozi si namreč prizadevamo in želimo vzpostaviti partnersko medsebojno sodelovanje, pri čemer upamo, da bodo tudi poslovodstva odvisnih družb in poslovodstvo HSE spoznala pozitivne učinke takšnega sodelovanja, torej kot pomoč pri sprejemanju in izvajanju posameznih poslovnih odločitev in urejanju notranje organizacije v sami skupini HSE.

Dober in učinkovit SSD skupine HSE mora delovati proaktivno in samoiniciativno.

Čemu bi po vašem mnenju morali v SSD nameniti največ pozornosti v prihodnje?

Kar se tiče razumevanja temeljnega poslanstva SSD skupine HSE izkušnje predvsem iz preteklosti žal kažejo, da poslovodstva in uprava slabo poznajo in razumejo pravi pomen delavske participacije. Zaposlene se še vedno pretežno obravnava kot segment, ki naj opravlja svoje dolžnosti, zanemarija pa se predvsem njihove delovne in ustvarjalne potenciale. Zato bi moralo čim prej prevladati spoznanje, da je pot do poslovne uspešnosti hitreje, kvalitetnejše in uspešno vpeljuje s sodelovanjem zaposlenih pri upravljanju, saj smo zaposleni največji poznavalci delovnega okolja in svojega delovnega mesta in lahko s pobudami, predlogi in pripombami v veliki meri pripomoremo tako k optimizaciji delovnih procesov, k izboljšanju organizacijske kulture ter posledično k boljšim poslovnim rezultatom družbe. Vsi dobro vemo, da je organizacijska kultura sklop skupnih prepričanj, vrednot in praks, ki se kristalizirajo skozi dnevna vedenja zaposlenih in je tudi ena izmed pomembnih izhodišč pri pripravi strateškega poslovnega načrta v skupini HSE.

Kakšen je vaš pogled na prihodnost delavskega soupravljanja?

Želja SSD skupine HSE je sodelovanje s poslovodstvom skupine ter vsemi zaposlenimi, da še naprej skupaj iščemo najboljše rešitve pri uresničevanju soupravljanja v praksi.

Intervjuvala: Lidija Pavlovčič

Iz naših družb

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

Bonitetna agencija Moody's Holdingu Slovenske elektrarne povišala obet glede obstoječega ratinga s stabilnega v pozitivnega

Bonitetna agencija Moody's je v četrtek, 16. avgusta 2018, Holdingu Slovenske elektrarne izboljšala obete glede ratinga, t. i. outlook, s stabilnega v pozitivnega. Agencija pričakuje nadaljnje izboljšanje kreditnih kazalcev v obdobju 12 do 18 mesecev od konca leta 2017 predvsem zaradi učinkovitega izvajanja ukrepov na področju zniževanja stroškov, zaradi zmernih investicijskih izdatkov, dividendne politike, ki ne predvideva izplačila lastniku, ter gibanja cen električne energije na regionalnih trgih. Ob tem v agenciji

Moody's pričakujejo, da bo investicijska dejavnost ohranjala finančne kazalce skupine HSE vsaj na obstoječi ravni.

Obstoječi rating Ba2 bi se lahko zvišal za eno stopnjo ob predpostavki ohranjanja finančne moči skupine, merjeno s količnikom, ki meri denarni tok iz poslovanja v primerjavi z dolgom udobno nad deset odstotkov. Nasprotno bi se obet (oziroma t.i. outlook) lahko znižal v primeru, da skupina ne bi izkazala sposobnosti vzdrževanja kreditnih kazalcev na ustrezni ravni, če bi nepopravljivo kršila zaveze iz kreditnih pogodb ali v primeru izrazitega poslabšanja likvidnosti, česar pa v agenciji ne pričakujejo.

Več informacij na povezavi: https://www.moody's.com/research/Moodys-changes-outlook-to-positive-on-Holding-Slovenske-elektrarne-doo--PR_387823

Upravna stavba družbe HSE. Foto: Arhiv HSE

Uspešno zaključen prvi redni remont bloka 6, trajna zaustavitev bloka 4 in ponovni zagon revitaliziranega bloka 5

3. julija 2018 se je s sinhronizacijo z elektroenergetskim omrežjem Slovenije zaključil prvi redni remont bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj, ki se je začel 7. maja 2018. V času remonta so bila opravljena glavna večja dela na bloku, in sicer: revizija ventilatorjev vleka, menjava olja na nosilnem ležaju grelnika zraka, revizija ventilatorja podpiha in zamenjava dveh kolektorjev ponovnega pregrevanja pare. Izvedena so bila tudi garancijska popravila, za katera je bilo načrtovano, da se izvedejo v času remonta: zamenjave senzorja na turbini, merilcev nivojev na visokotlačnih grelnikih, opreme v nizkonapetostni razdelilni omari, popravilo izolacije na

srednjetačni turbini, zatesnitev oljne netesnosti na rezervoarju turbinskega olja, zamenjava notranjih delov ventilov vbrizgov srednjetačnega parnega sistema, zamenjava vstopnih kolektorjev ponovnega pregrevanja, zamenjava vreten na hidravličnih pogonih zapornih ventilih srednjetačne turbine, obnova ognjeodpornih obzidav na prašnih gorilnikih in zamenjava sklopov v pogonih parnih izpihovalcev. Na remontu, ki je bil uspešno izveden v zastavljenih časovnih okvirih, je bilo angažiranih 250 delavcev. Naslednji redni remont bloka 6 je načrtovan leta 2022.

V času, ko je bil blok 6 TEŠ zaradi del v remontu, je varno in zanesljivo oskrbo z električno in toplotno energijo zagotavljal blok 4, ki so ga 6. julija 2018, kmalu po zaključku remonta, po 46 letih zaradi njegove dotrajanosti ter ekološke in tehnološke zastarelosti trajno zaustavili. Že 16. avgusta letos pa je bil v TEŠ ponovno zagnan revitaliziran blok 5 s 345 MW instalirane moči, ki za elektrarno in predvsem lokalno okolje z okoljskega vidika predstavlja pomemben doprinos. V primerjavi z blokom 4 bodo namreč pri proizvodnji električne energije iz bloka 5 mejne koncentracije SO₂ nižje za 50 odstotkov, NO_x za 60 odstotkov in prašnih delcev za 80 odstotkov. To je tudi prispevek Termoelektrarne Šoštanj k čistejšemu okolju v Šaleški dolini in napredek v izpolnjevanju okoljskih zavez.

Prvi redni remont bloka 6 TEŠ je uspešno zaključen. Foto: Arhiv TEŠ

Na 58. Skoku čez kožo v rudarski stan sprejeli 37 novincev

Konec junija so v Premogovniku Velenje izvedli tradicionalni Skok čez kožo, tokrat že oseminpetdeseti zapored. V rudarski stan so sprejeli 37 novincev, čez kožo pa je ponovno skočilo osem upokojenih rudarjev iz generacije 1968, ki je svoj skok prvič opravilo pred petdesetimi leti. Častni skok je izvedel **dr. Uroš Bajželj**, eden vodilnih slovenskih rudarskih strokovnjakov, ki je svojo poklicno pot posvetil inovativnim rešitvam na področju rudarstva in geotehnologije.

Dr. Uroš Bajželj je eden vodilnih slovenskih rudarskih strokovnjakov, katerega poklicna pot pušča močan pečat na področju rudarstva in geotehnologije. Razvil je novo podetažno odkopno metodo z uporabo utrjenega zasipa in predlagal ter raziskal uporabo novega osebnega zaščitnega sredstva proti param živega srebra v jamskem zraku. Njegov doprinos na področju odkopnih metod z zasipom še dodatno

potrjuje njegovo strokovnost. Njegovo geslo se je glasilo *»Rudarstvo je znanost in stroka, brez katere ni napredka«*.

Dva praznika v letu sta za rudarje še posebej pomembna – dan rudarjev, in dan, ko svoj god praznuje njihova zavetnica sv. Barbara. V Premogovniku Velenje letos obeležujejo 143. obletnico začetka pridobivanja premoga. Kako častitljiva je ta številka, priča tudi podatek, da so iz globin Šaleške doline v tem času pridobili že več kot 248 milijonov ton premoga. Zavedajo se, da je za njihov obstoj in razvoj potreben ustrezen in usposobljen kader. Tega že šest desetletij zagotavljajo tudi s Šolo za rudarstvo in varstvo okolja Šolskega centra Velenje, s katero vseskozi zgledno sodelujejo. Kljub nekoliko zahtevnejši situaciji še vedno zaposlujejo nove ljudi, ki so nujni v procesu pridobivanja premoga.

Tudi letošnji rudarski praznik so v Premogovniku Velenje izvedli na Mestnem stadionu Velenje, kjer so ob nekaj tisočglavi podpori prisotnih vnovič praznovali tako kot znajo le rudarji – ponosno, pokončno in s spoštovanjem do tradicije, ki jim že desetletja daje kruh.

Sprevod rudarjev do stadiona. Foto: Miran Beškovnik

58. Skok čez kožo. Foto: Miran Beškovnik

Združitev Šole za rudarstvo in varstvo okolja ter Strojne šole

Bistvena novost Šolskega centra Velenje v tem šolskem letu je združitev Šole za rudarstvo in varstvo okolja ter Strojne šole v Šolo za strojništvo, geotehniko in okolje. Z združitvijo dveh šol in spremembo imena šole se način sodelovanja med Premogovnikom Velenje in šolskim centrom ne bo spremenil.

Programi, ki jih v podjetju potrebujejo, se niso spremenili, ponovno pa je zaživel program strojni mehanik, za katerega so se zavzemali in dali pobudo prav oni.

V Premogovniku Velenje se zavedajo težav glede pomanjkanja kadra v prihodnosti, zato bodo v pridobivanje ustreznih kadrov vložili še več truda in energije. Za šolsko leto 2018/2019 so družbe v Skupini PV razpisale 42 štipendij (za dijake srednjega poklicnega in srednje-tehniškega strokovnega izobraževanja 33, za študente visokošolskih programov pa devet štipendij).

Prenova hidroelektrarne Formin in obnova jezua Markovci

Hidroelektrarna Formin je bila dograjena leta 1978 in je zaradi naravnih danosti zasnovana kot kanalska elektrarna. Izkorišča 29 metrov padca med Ptujem in državno mejo s Hrvaško in ima pri moči 116 MW letno proizvodnjo 548 GWh električne energije.

Elektrarna obratuje že blizu štirideset let in to brez večjih posegov v primarno opremo in objekte. Nemoteno obratovanje je zagotovljeno z rednim vzdrževanjem in delnimi zamenjavami in rekonstrukcijami posameznih naprav in postrojev. Zadnja večja zamenjava sekundarne

opreme je bila izvedena po poškodbah, ki so nastale kot posledica poplav reke Drave konec leta 2012.

Cilj projekta je izvedba rekonstrukcije v takšnem obsegu, da bo zagotovljena podaljšana življenjska doba in zanesljivo obratovanje elektrarne za vsaj nadaljnjih štirideset let.

Glede na starost objektov in naprav na HE Formin, z upoštevanjem že izvedenih del in zamenjav opreme, je potrebno v začetni fazi izvesti pregled in izdelati natančno analizo trenutnega stanja opreme ter določiti optimalen obseg in način bodoče rekonstrukcije elektrarne.

Že v lanskem letu je **Litostroj Power** izdelal trdnostno analizo vgrajene strojne opreme, katere rezultati dajejo usmeritve za bodoči obseg rekonstrukcije na strojnem področju.

Izvajalec **IHR Ljubljana** zaključuje izdelavo analize hidravličnih razmer dovodnega in odvodnega kanala, katere rezultati bodo dali odgovore na možnost povečanja pretoka in instalirane moči hidroelektrarne ob prenovi ter možnost povečanja padca na elektrarni z izboljšanjem odtočnih razmer s poglobljanjem oziroma širitvijo odvodnega kanala.

Notranjost hidroelektrarne Formin. Foto: Arhiv DEM

Tretja večja aktivnost je bila izvedena v času podaljšane revizije agregata 1 v mesecu marcu, in sicer je **Končar GIM** opravil meritve in preglede generatorja 1, na osnovi katerih bo izdelana ekspertiza za obnovo oziroma zamenjavo generatorjev na hidroelektrarni Formin.

Na osnovi izhodišč navedenih analiz, meritev in pregledov bodo v letu 2018 izdelane *Idejne rešitve rekonstrukcije hidroelektrarne z ekonomskim ovrednotenjem posameznih variant*. Na osnovi tega dokumenta bo izbrana najustreznejša varianta prenove elektrarne, ki bo predvidoma izvedena v letih od 2023 do 2025.

Projekt obnova jez Markovci poteka v obsegu, da bo zagotovljeno varno obratovanje objekta v prihodnjih desetletjih. Jez Markovci je bil zgrajen v sklopu izgradnje HE Formin in služi za zaježitev akumulacije hidroelektrarne, prevajanje vode v staro strugo ob visokih vodah in viških ter za zagotavljanje vode biološkega minimuma v stari strugi reke Drave. Na jezcu so vgrajene zapornice v šestih pretočnih poljih. Objekt obratuje od leta 1978, do sedaj so bila izvedena le redna vzdrževalna dela in nekatere zamenjave oziroma dograditve opreme električnega napajanja in vodenja.

V sklopu projekta je predvidena obnova vseh šestih pretočnih polj (zapornice, pogoni, itd.), elektro opreme, izvedba gradbenih sanacijskih del ter dograditev cestišča za prehod lokalnega prometa. Trenutno potekajo dela na izgradnji vzporednega cestišča preko jezcu, katerega izgradnja bo omogočila kasnejšo izvedbo del na pretočnih poljih. Za izvedbo del je bila oktobra 2017 podpisana pogodba z izvajalcem **RGP Velenje**. Dela potekajo po načrtu, za krajši čas so bila prekinjena le v času najbolj neugodnih vremenskih razmer (mraz) v mesecu februarju. V prihodnji mesecih je predvidena montaža novih mostnih nosilcev, ki so bili izdelani na gradbišču, na obstoječe stebre pretočnih polj pa bodo nameščeni s pomočjo posebnih dvigal.

Terminski načrt predvideva zaključek del konec tega oziroma v začetku prihodnjega leta. Po vzpostavitvi prometa po novem cestišču bodo pričeli z deli na pretočnih poljih. O zaporah cestišča zaradi del pravočasno obveščajo lokalne skupnosti in medije.

Jez Markovci. Foto: Arhiv DEM

Jez Markovci z delno postavljenim nadomestnim cestiščem. Foto: Arhiv DEM

SENG sodeluje s kajakaškim klubom, ribiškimi družinami in turističnimi društvi

Pri energetski izrabi vodnega potenciala Soče in porečja upoštevajo stroge okoljevarstvene zahteve in načela trajnostnega in sonaravnega razvoja, zato so v dosedanjih projektih in investicijah v objekte povezovali proizvodnjo električne energije s pozitivnimi učinki na razvoj drugih dejavnosti v okolici. Hidroelektrarne so namreč veliko več kot le proizvodni objekti - so hranilniki vode v sušnih obdobjih in zadrževalniki ob poplavih. Hkrati pa vsak objekt po svoje prispeva kamenček k razvoju infrastrukture na številnih področjih. Tudi zato so prebivalci krajev ob Soči sprejemali elektroenergetske objekte kot del lastne infrastrukture. Akumulacije hidroelektrarn so zajetja za pitno vodo, ribogojnice in turistično rekreacijske površine.

V družbi Soške elektrarne Nova Gorica so prepričani, da so najboljše prakse odgovor na trajnostno iskanje ravnovesja med željami in potrebami človeka na eni strani ter naravo na drugi. Navsezadnje je tudi kulturna krajina habitatni tip.

Med primeri dobre prakse oziroma odličnega sodelovanja je zagotovo podpora Soških elektrarn kajakašem. So namreč generalni pokrovitelj Kajak kluba Soške elektrarne, s katerim sodelujejo vse od ustanovitve kluba leta 1948. Ponosni so, da klub v svojem nazivu uporablja tudi ime njihove družbe. Da je sodelovanje na visoki ravni, pritrjuje v. d. predsednika kluba **Dean Bezeljak**: »Ko govorim o sodelovanju, nimam v mislih zgolj finančne podpore, ampak mislim predvsem

na sodelovanje, ki ga zahtevajo večja tekmovanja in druge aktivnosti na reki – zagotavljanje optimalnih razmer ob dogodkih, skrb za varnost tekmovalcev in obiskovalcev in še bi lahko našteval«, je poudaril **Bezeljak**.

Družba SENG dobro sodeluje tudi z ribiškimi družinami, turističnimi društvi in lokalnimi skupnostmi. Prav vsak objekt prispeva k razvoju infrastrukture in tako generira nove razvojne možnosti na številnih področjih. Navajajo zgovorne primere dobrih praks sodelovanja.

Hidroelektrarna Zadlaščica iz leta 1989 je lep primer umeščanja gospodarskega objekta v občutljiv naravni prostor Triglavskega narodnega parka. Istočasno je tudi večnamenski objekt, saj zagotavlja pitno vodo za širše območje Tolmina in Mosta na Soči.

Na Tolminki delujeta v sožitju mala hidroelektrarna in ribogojnica. Pokriti bazeni ribogojnice so namenjeni vzreji lipana, ki ga ob soški postrvi ribiška družina Tolmin vlaga v vodotoke Posočja.

Tudi Kanomeljske klavže so zgleden primer večnamenskosti energetskega objekta. Zgrajene so bile pod vladavino Napoleona I. leta 1813 na vodotoku Klavžarica in so služile transportu lesa v dolino. Za potrebe idrijskega rudnika so obratovalle do leta 1912. Leta 2005 so jih sanirali v skladu z zakonom o varstvu kulturne dediščine in v sodelovanju z ministrstvom za kulturo in Mestnim muzejem Idrija. Za klavžami akumulirana voda sedaj služi za proizvodnjo elektrike v mali hidroelektrarni Klavžarica.

Hidroelektrarna Marof je ena najzanimivejših še delujočih rudniških elektrarn in izjemen primer ohranjanja tehnične in kulturne dediščine. Leta 1999 je prejela priznanje občine Idrija za najboljše urejen industrijski objekt.

SENG že vrsto let sodeluje s Kajak klubom Soške elektrarne. Tekmovanja na Soči v Solkanu, tik pod HE Solkan, so vedno dobro obiskana, kajakaši kluba Soških elektrarn pa že tradicionalno dosegajo vrhunske uvrstitve. Foto: Arhiv SENG

Kanomeljske klavže na vodotoku Klavžarica so bile zgrajene pred dobrima dvema stoletjema in so služile za transport lesa v dolino. Za klavžami akumulirana voda sedaj služi za proizvodnjo elektrike v mali HE Klavžarica. Foto: Arhiv SENG

Mala HE Tolmin je zgled zavezanosti Soških elektrarn k trajnostnemu sonaravnemu gospodarjenju z vodami. Med gradnjo elektrarne so sodelovali z Ribiško družino Tolmin in zraven zgradili še ribogojnico, ki prispeva k ohranjanju endemične soške postrvi. Foto: Arhiv SENG

Kandidatke za naziv Miss Slovenije v okolju trboveljske termoelektrarne

Foto: Organizator tekmovanja

Na lokaciji termoelektrarne Trbovlje (družba HSE EDT) so organizatorji tekmovanja za Miss Slovenije 2018 poleti posneli uradne fotografije za letošnji finalni izbor, ki je potekal v začetku septembra v trboveljskem delavskem domu. Kot so pojasnili v sporočilu za javnost, so letošnje uradne fotografije tekmovalk ustvarili v industrijskem okolju, ki daje povsem svojevrsten navdih, zato so izbrali lokacijo trboveljske elektrarne. Organizatorka tekmovanja Jelka Verk je povedala, da ni naključje, da so izbrali elektrarno. Po njenem mnenju imajo namreč Trbovlje velik potencial v industrijskem turizmu.

Fotografije, posnete v elektrarni, so uporabili za uradno predstavitev finalistk Miss Slovenije v medijih in glasovanje na socialnih omrežjih projekta. Hkrati pa bodo koristile tudi novi nosilki naziva Miss Slovenije za Miss sveta, ki jih bo potrebovala na svetovnem izboru na Kitajskem.